



**Česká republika**

**Česká školní inspekce**

**Karlovarský inspektorát - oblastní pracoviště**

---

# **INSPEKČNÍ ZPRÁVA**

**Základní škola Kyselka, okres Karlovy Vary**

**Radošov 75, 362 72 Kyselka**

**Identifikátor školy: 600 067 645**

**Termín konání komplexní inspekce: 13. – 20. ledna 2003**

<b>Čj.:</b>	052 1034/03-2454
<b>Signatura:</b>	ke2cw126

## CHARAKTERISTIKA ŠKOLY/ŠKOLSKÉHO ZAŘÍZENÍ

Úplná venkovská základní škola je spádovou školou pro řadu okolních obcí. Usnesením zastupitelstva čj. 905/2002 ze dne 11. září 2002 zřídila Obec Kyselka s účinností od 1. prosince 2002 Základní školu Kyselka, okres Karlovy Vary, se sídlem Radošov 75, 362 72 Kyselka, jako příspěvkovou organizaci. Tato škola je nástupnickou organizací Základní školy Kyselka, kterou obec do této doby zřizovala jako svou organizační složku.

Rozhodnutím Krajského úřadu Karlovarského kraje, odboru školství, mládeže a tělovýchovy čj. 4688/SK/T/BA/02 ze dne 18. listopadu 2002 byla k 1. lednu 2003 vyřazena ze sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení Mateřská škola Kyselka, která se stala součástí základní školy. V současné době základní škola sdružuje školní družinu, mateřskou školu a jídelnu mateřské školy.

Základní škola vzdělává celkem ke dni inspekce 121 žáků v devíti třídách. Ve škole je ve všech třídách realizován vzdělávací program Základní škola čj. 16 847/96–2, včetně úprav a doplňků schválených pod čj. 25 018/98-22.

## PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům v základní škole;
- materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům v základní škole;
- průběhu a výsledků vzdělávání v základní škole.

## HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Pedagogický sbor má včetně ředitelky školy 14 vyučujících. Odborná a pedagogická způsobilost učitelů v jednotlivých sledovaných předmětech uvádí následující tabulka.

### První stupeň

Dosažené vzdělání	vyučující s úplnou odbornou a pedagogickou způsobilostí	vyučující bez odborné a pedagogické způsobilosti
počet pracovníků	5	1

### Druhý stupeň

Předmět	vyučuje celkem	OPZ	PZ	N
Český jazyk	2		1	1
Německý jazyk *	1	1	-	-
Matematika	5	1	-	4
Chemie	1	-	-	1
Fyzika	1	-	-	1
Přírodopis	2	1	-	1

<b>Předmět</b>	<b>vyučuje celkem</b>	<b>OPZ</b>	<b>PZ</b>	<b>N</b>
Rodinná výchova	1	-	-	1
Občanská výchova	1	-	-	1
Dějepis	3	2	-	1
Hudební výchova	2	-	-	2
Výtvarná výchova	1	-	-	1
Tělesná výchova	3	-	2	1

*OPZ – úplná odborná a pedagogická způsobilost, PZ – pedagogická způsobilost, N – nemá odbornou ani pedagogickou způsobilost*

*\* Německý jazyk – vyučující od 4. – 9. ročníku*

Chybějící odborná, u některých vyučujících i pedagogická způsobilost jsou nahrazovány převážně kladným vztahem vyučujících k žákům, víceletou pedagogickou zkušeností a zjevnou snahou o orientaci ve vyučovaném oboru, který je v několika případech (hudební a výtvarná výchova) aktivně provozovanou zájmovou činností vyučujících.

Při přidělování vyučovací povinnosti vychází ředitelka z odbornosti a délky praxe jednotlivých vyučujících.

Poradními orgány ředitelky při naplňování výchovně-vzdělávacích cílů školy jsou především pedagogická rada a metodické složky. Jednání pedagogické rady se uskutečňuje čtyřikrát ročně. Záznamy z porad jsou stručné, uvádějí především přehledy pololetní a závěrečné klasifikace žáků.

Pro první stupeň je ustaveno metodické sdružení, které se podílí na koordinaci a tvorbě tematických plánů učiva, v jeho rámci jsou řešeny především výchovné a vzdělávací problémy. Schůzky se uskutečňují podle potřeby. Předmětové komise na druhém stupni jsou ustaveny, v malém kolektivu učitelů pracují neformálním způsobem a slouží především k výměně názorů a zkušeností.

Vedení školy tvoří ředitelka a její zástupkyně. Pro upřesnění pravidel chodu školy byl vydán provozní řád a další interní dokument, který obsahuje koncepci rozvoje školy v letech 2001 – 2005, konkrétní náměty pro výchovně-vzdělávací činnost a plán činností pro školní rok 2002/2003.

Základem kontrolní činnosti je neustálý denní kontakt s ostatními pracovníky školy. Plán kontroly je zpracován.

Povinnou pedagogickou dokumentaci vedení školy kontroluje v pravidelných intervalech (jedenkrát za čtvrt roku, vždy před pedagogickou radou). V dokumentaci byly shledány formální nedostatky. Záznamy o výuce v třídních knihách nezachycují v některých případech přesně obsah učiva, drobné formální chyby byly shledány i ve vedení třídních výkazů a katalogových listů. Prováděná kontrola dokumentace není zcela důsledná a účinná.

Hospitační činnost je vzhledem k podmínkám školy dostatečná co do četnosti. Rezervy jsou však ve způsobu plánování hospitační činnosti; ředitelka školy a její zástupkyně hospitují dvakrát ročně u všech vyučujících, ale jednou jen na osobní pozvání vyučujících v průběhu prvního pololetí a následně jedenkrát v druhém pololetí. Záznamy o hospitacích jsou podepsané kontrolovanými vyučujícími, vedení školy z nich vyvozuje závěry a ukládá konkrétní opatření. Při rozboru hodiny po společné hospitaci s ČŠI ředitelka prokázala schopnost odborně vyhodnotit průběh a úroveň výuky.

V oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků škola využívá zejména nabídky Pedagogického centra v Karlových Varech. Vyučující se podle svého zájmu i možností školy při řešení zastupování v době jejich nepřítomnosti zúčastňují zejména školení a seminářů zaměřených na problematiku výuky a na problémy poruch učení a chování. Vzdělávání není systematicky plánováno.

V péči o začínající nebo nekvalifikované učitele je rovněž preferována forma každodenní metodické pomoci ostatních vyučujících a vzájemné neformální předávání zkušeností, pokynů a informací.

Jednoduchá organizační struktura umožňuje ředitelce bezprostřední řízení každodenního chodu školy. V plánu práce jsou vymezena jednoznačná pravidla a kompetence. Vzhledem ke změnám (od 1. ledna 2003) ředitelka postupně inovuje veškerou vnitřní dokumentaci.

Vnitřní informační systém je založen především na každodenním vzájemném styku pracovníků školy (osobní jednání, operativní schůzky). Na přenosu informací mezi pracovníky školy a žáky se podílejí většinou třídní učitelé.

Informovanost rodičů o chování a prospěchu žáků je zabezpečována prostřednictvím plánovaných třídních schůzek a průběžně formou operativních individuálních jednání s rodiči.

*Personální podmínky jsou průměrné.*

## **HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM V ZÁKLADNÍ ŠKOLE**

Škola představuje komplex několika budov, které se nacházejí v uzavřeném areálu. Pro výuku druhého až devátého ročníku základní školy je využívána hlavní budova, kde je umístěno též ředitelství školy a školní družina. V dvoupodlažní budově, která dříve sloužila celá jako mateřská škola, je umístěna učebna prvního ročníku základní školy. V areálu jsou rovněž k dispozici budova s tělocvičnou a příslušným zázemím, oplocený pozemek se skleníkem a budova dílen, která v současné době prochází dlouhodobou rekonstrukcí. Všechny zmiňované objekty leží ve vzdálenosti několika desítek metrů od školy a mají samostatné vchody.

Učebna prvního ročníku je dostatečně prostorná, její velikost umožnila rozdělit prostor pomocí posuvných dveří na dvě části. Ta část, která je určena pro teoretickou výuku, je vybavena funkčním školním nábytkem, druhá část slouží jako pracovna, např. pro výtvarnou výchovu, a zároveň prostor pro relaxační aktivity žáků (ribstol). Vyučující má kromě běžných didaktických pomůcek (počítadlo, hry, trojúhelník, nástěnné tabule) k dispozici rovněž klavír, tři starší počítače, které jsou využívány také pro práci s dětmi se specifickými poruchami učení, a kopírku. Učebna i související prostory (sociální zázemí pro žáky i vyučující, včetně sprchy) jsou plně funkční a působí velmi dobrým estetickým dojmem.

Výuka v hlavní budově školy, probíhá převážně v kmenových učebnách, ty jsou zřetelně označeny tabulkami s označením ročníku a třídního učitele. Učebny jsou dostatečně prostorné, vybavené starším opotřebovaným školním nábytkem, který je svépomocně udržován (barevně lakované lavice). Učebny působí průměrným estetickým dojmem, žáci se podílejí na výzdobě tříd jen částečně, podnětnost prostředí ve třídách závisí na práci třídních učitelů. Prostory chodeb jsou naopak vyzdobeny výtvarnými pracemi žáků, které jsou postupně obměňovány, a působí velmi dobrým estetickým dojmem.

Kromě kmenových učeben existují ve škole tři odborné učebny; pracovna výtvarné výchovy, učebna hudební výchovy a učebna výpočetní techniky. Pracovna výtvarné výchovy je dostatečně světlá a prostorná, uspořádání nábytku vyhovuje charakteru činnosti, kterou zde žáci provozují. V učebně je umístěn videopřehrávač. Nedostatkem je chybějící zázemí a malé množství pomůcek; pomůcky a hotové výtvary žáků jsou částečně uloženy ve skříních, částečně volně v učebně.

Také učebna hudební výchovy je využívána výhradně pro výuku tohoto předmětu, je opatřena rozvrhem učebny. Vybavení didaktickou technikou (radiomagnetofon, gramofon, CD přehrávač), hudebními nástroji (klavír, minivarhany, kytara, zobcové flétny, tamburíny), souborem hudebních nosičů a textového materiálu je na velmi dobré úrovni. Vybavení je průběžně doplňováno podle finančních možností školy, nejnověji například sensorovou notovou tabulí s příslušenstvím.

Ve škole byla ve školním roce 2001/2002 zřízena učebna výpočetní techniky, v rámci projektu PIII-Infrastruktura bylo škole dodáno šest nových osobních počítačů pro žáky a jeden pro učitele včetně tiskárny. Výuka v učebně probíhá dle stanoveného rozvrhu. V současné době se vyučující seznamují s obsahem CD-nosičů, které byly součástí dodávky informační techniky, za účelem jejich použití ve výuce jednotlivých předmětů. Žáci mají možnost přístupu do učebny v doprovodu správce učebny.

Výuka tělesné výchovy je organizována v tělocvičně, která disponuje patřičným vyhovujícím zázemím (oddělené šatny pro dívky a chlapce, sociální zařízení, šatny pro učitele, kabiny TV). Vlastní tělocvična je dostatečně prostorná, je vybavena cvičebním náradím a pomůckami pro řádnou výuku všech složek předmětu. Velikost tělocvičny a její vybavení umožňuje souběžnou výuku dvou tříd. V objektu tělocvičny se nachází i cvičná kuchyně, která je využívána k výuce praktických činností. Z hlediska funkčnosti, bezpečnosti a psychohygienických podmínek je objekt tělocvičny na velmi dobré úrovni.

Pro výuku jednotlivých předmětů jsou žáci vybaveni učebnicemi, v některých předmětech i pracovními sešity. Vyučující mají k dispozici sbírky pomůcek, které jsou uloženy v samostatných kabinetech; další pomůcky jsou uloženy dílem ve společně užívané sborovně, dílem ve skříních některých učeben. Ve škole je zřízena malá žákovská knihovna, výpůjční doba je stanovena, fond žákovské knihovny je postupně obnovován. Za jednotlivé sbírky pomůcek a kabiny určila ředitelka školy zodpovědnost konkrétních pracovníků. Materiální zázemí pro výuku sledovaných předmětů je využíváno účelně a efektivně.

***Materiálně-technické podmínky vzdělávání a výchovy jsou ve sledovaných oblastech hodnoceny jako velmi dobré.***

## **HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE ŠKOLE**

### **Realizace vzdělávacích programů**

Ve škole je realizován schválený vzdělávací program Základní škola. Učební plány zpracovává vedení školy na celý vzdělávací cyklus žáka (první i druhý stupeň). Učební plány pro školní rok 2002/2003 jsou pro všechny třídy sestaveny v souladu se vzdělávacím programem, odpovídá jim i rozvrh vyučovacích hodin. Do učebního plánu od sedmého do devátého ročníku jsou zařazeny volitelné předměty s ohledem na personální podmínky školy – (informatika, péče o domácnost, vaření, šití). Nad rámec učebního plánu je ve škole zřízeno 5 zájmových kroužků (rybářský, výpočetní techniky, pěvecký, pohybové hry a společenský klub).

Učební osnovy sledovaných předmětů jsou dodržovány.

***Sledovaná výuka je v souladu s učebními plány realizovaného vzdělávacího programu a učebními osnovami sledovaných předmětů.***

Ve škole je vedena povinná dokumentace v souladu se školskými předpisy. Kontrolovány byly třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy všech tříd, záznamy z pedagogických rad od školního roku 2001 do 2002 (prosinec), učební plán, vnitřní řád školy a rozvrh vyučovacích

hodin (vše pro školní rok 2002/2003). Formální nedostatky byly v průběhu inspekce odstraněny.

### ***Sledovaná povinná dokumentace je průkazná.***

Ředitelka školy spolu se zástupkyní sledují a kontrolují plnění učebních plánů i učebních osnov. Nástrojem pro tuto oblast kontroly je především požadavek na sestavení tematických plánů vyučovaných předmětů všemi pedagogickými pracovníky. Obsah tematických plánů a jejich realizace je vedením školy kontrolována v rámci hospitační činnosti. V případě zjištění časového či obsahového nesouladu výuky s učebními osnovami je zjištěný nedostatek konzultován přímo s vyučujícím.

### ***Systém kontroly naplňování učebních plánů a učebních osnov je účinný.***

### **Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy na prvním stupni základní školy**

Následující hodnocení vyplynulo z hospitací provedených ve všech třídách prvního stupně v předmětech český jazyk, matematika, vlastivěda, prvouka, přírodověda a hudební výchova. Namátkově byly sledovány sešity žáků, prověrky a žákovské knížky. Zdrojem informací byly dále rozhovory s učitelkami, ředitelkou školy a její zástupkyní. Hodnocení sledovaných jevů je souhrnné, pouze kvalita výuky německého jazyka je hodnocena společně s druhým stupněm.

Zhlédnuté hodiny byly odučeny pěti vyučujícími, z toho čtyři splňovali podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Jeden z nich předepsané podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro první stupeň nesplňuje. Tento fakt se v hodinách projevil některými nedostatky v organizaci výuky. Vyučující druhým rokem studuje obor učitelství pro první stupeň.

Žáci byli pozitivně motivováni na začátku vyučovacích jednotek, pracovali převážně aktivně a se zájmem. Hodnocení výkonů jednotlivců probíhalo průběžně, a to formou pochval a povzbuzení. V některých případech chybělo závěrečné hodnocení práce třídy nebo jednotlivých žáků. Záznamy v sešitech jsou kontrolovány, sešity žáků měly ojediněle slabší úroveň.

Vzájemné vztahy mezi vyučujícími a žáky byly založeny na důvěře. Přístup vyučujících k žákům se většinou vyznačoval trpělivostí a respektováním jejich individuální schopností. Žákům byl dán dostatečný prostor pro diskusi a vyjádření názoru.

Úroveň a efektivita organizace výuky i používaných forem a metod vzdělávání byla rozdílná. V efektivních hodinách volili vyučující metodické postupy směřující k tvůrčí práci žáků, žákům byl dán dostatečný prostor na vyjádření vlastního názoru, učivo bylo aktualizováno, žáci vyvozovali nové poznatky na základě již získaných vědomostí. Výuka v dalších hodinách byla poznamenána dominantní rolí vyučujících. Ve většině hodin byly vhodně kombinovány samostatné činnosti s frontální prací. V některých případech vyučující využívali i práci ve skupinách, ve většině hodin účelně.

Některé hodiny postrádaly různorodější tempo, zařazení her a aktualizace pro zvýšení aktivity žáků.

Všichni vyučující využívali v práci mnoho doplňujících pomůcek a různorodých materiálů. Ve sledovaných hodinách nebylo zaznamenáno zařazení didaktické nebo výpočetní techniky.

***Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech na prvním stupni jsou velmi dobré.***

## **Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu český jazyk na druhém stupni**

Český jazyk je vyučován dvěma učitelkami. Pouze jedna z nich má příslušné pedagogické vzdělání, žádná nemá příslušnou aprobaci. Obě učitelky mají s výukou českého jazyka poměrně delší zkušenost. V některých hospitovaných hodinách se chybějící odborná či pedagogická způsobilost projevila metodickými či drobnými odbornými nedostatky.

Zvolené způsoby motivace žáků nebyly ve sledovaných hodinách příliš účinné. Učivo bylo sice ilustrováno ukázkami z odborných publikací a literárních děl, učitelky se snažily využívat mezipředmětových vztahů, ale bez výraznějšího efektu na aktivitě a zájmu žáků. Vhodně a účelně byly zařazeny problémové úkoly, v těchto částech hodin byli žáci zaujati a velmi dobře spolupracovali. Žáci jsou hodnoceni průběžně v hodinách, klasifikováni jsou z písemných i ústních projevů ve vyvážené míře. Při hodnocení žáků jsou jen ojediněle používány pochvala a povzbuzení, vyučující se spíše zaměřují na rychlý a bezchybný výkon žáka při osvojování faktů a jazykových pravidel. Při výkladu mluvnického učiva převládá teoretický výklad nad praktickou aplikací učební látky v přirozené komunikaci. V hodinách byla však sledována velmi dobrá pracovní atmosféra, založená na spolupráci žáků a učitelek, žáci mohou vyjádřit svůj názor, který učitelky taktně usměrňují.

Sledované hodiny byly pečlivě připraveny, jejich organizace byla účelná. Většina hodin byla poměrně efektivních; výklad nového učiva probíhal téměř vždy formou řízeného rozhovoru, většina poznatků byla však žákům předkládána bez možnosti jejich samostatného vyvození či vyhledání. Učitelky zařazovaly žákovské referáty či jiná samostatná vystoupení žáků. Ne vždy však byla vytvořena účinná zpětná vazba. Účelně byla zařazena skupinová práce, žáci se učili spolupracovat. Neefektivní byly delší úseky vyučovacích hodin, kdy žáci hlasitě četli ukázky z čítanek, zde zcela chybělo ověření, zda žáci textu porozuměli.

Předmět je do rozvrhu hodin zařazen v souladu s psychohygienickými a didaktickými zásadami. Psychohygienické podmínky jsou v průběhu výuky průměrné, učitelky jen ojediněle zařazují po náročném duševním výkonu žáků (diktát, písemný test) uvolňující činnost.

Materiální vybavení, které má škola k dispozici, bylo v hodinách účelně využito; učitelky především čerpají beletrii a odborné publikace ze školní knihovny, v hodinách s nimi vhodně pracují.

***Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu český jazyk na druhém stupni jsou průměrné.***

## **Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu dějepis**

Většinu hodin dějepisu vyučují dvě učitelky s příslušnou aprobací, ostatní hodiny vede nekvalifikovaná učitelka. Chybějící odborné i pedagogické vzdělání nemá v tomto případě negativní vliv na kvalitu výuky.

Motivace žáků byla výrazná a velmi efektivní. Bylo použito přístupných forem procvičování a opakování učiva (hry, soutěže, práce s časovou přímkou). Pozitivní přínos má zařazování práce s počítačem do hodin předmětu – žáci sami vyhledávali informace a dále s nimi pracovali. Učitelky využívaly zkušeností žáků i jejich historických znalostí získaných z filmu a literatury. Hodnocení probíhalo průběžně v hodinách, žáci byli klasifikováni za ústní i písemný projev. Klasifikace je přiměřená sledovaným znalostem žáků.

Sledované hodiny měly po metodické stránce účelnou strukturu; byly pečlivě připravené. Výuka probíhá převážně frontálním způsobem, často je zařazována práce ve skupinách (oba způsoby jsou zde efektivní). Využit byl řízený rozhovor, při kterém měli žáci možnost o probírané látce diskutovat a objevovat další souvislosti. Žáci jsou vedeni k systematickosti při zápisu nového učiva, velmi často zařazované opakování pojmů a vysvětlování neznámých

výrazů vytváří účinnou zpětnou vazbu. Jen ojediněle hodiny ztrácely na jinak velmi dobré dynamice zařazováním podrobných detailů, kdy žákům unikala podstata problému.

Psychohygienické podmínky výuky jsou velmi dobré, při hodinách jsou často střídány činnosti, tempo výuky je přiměřené vzdělávacím cílům i složení tříd.

V hodinách byly využity historické mapy a atlasy, účelná je práce s učebnicemi a dalšími písemnými materiály. Při práci s počítačem byly využity filmové a zvukové nahrávky ilustrující probírané učivo.

***Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu dějepis jsou velmi dobré.***

### **Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu občanská a rodinná výchova**

Oba předměty vyučuje ve všech ročnících druhého stupně jediná učitelka. Díky jejímu výraznému zájmu o oba předměty (po stránce odborné i metodické) nemá v tomto případě chybějící pedagogické a odborné vzdělání negativní vliv na kvalitu výuky.

Ve všech hodinách byly efektivně použity velmi vhodné formy motivace; učitelka zařazuje soutěžní hry, inscenace problémových situací, zdůrazňuje mezipředmětové souvislosti či využívá dosavadních zkušeností žáků. Hodnocení probíhá průběžně slovním způsobem, je většinou pozitivní a motivuje žáky k další aktivitě v hodinách a k zájmu o oba předměty. V hodinách byla sledována sociálně podnětná atmosféra, vyučující přistupuje k žákům partnerským způsobem, žáci k ní mají důvěru a bez obav vyjadřují své názory a postoje. Žáci jsou vedeni k aktivní komunikaci.

Navštívené hodiny byly velmi dobře zorganizované a připravené. Převládající formou výuky byl řízený rozhovor, někdy organizovaný jako komorní beseda v úzkém kruhu. Učitelka často využila samostatnou práci malých skupin, zde byli žáci velmi aktivní, učili se spolupracovat a vzájemně si pomáhat. Účelně zařazená byla dramatizace k ilustraci probíraného učiva, žáci vnímali nové pojmy a souvislosti přirozeně a aktivně.

Psychohygienické zásady výuky jsou dodržovány v rámci výuky především formou častého střídání činností a zařazováním relaxačních chvil; výkon je většinou vystřídán uvolněním.

Materiální zázemí předmětu bylo účelně využito k posílení motivace a aktivity žáků; učitelka často ilustrovala probírané téma obrazovými a fotografickými ukázkami, žáci pracují s učebnicemi i dalšími doplňkovými texty.

***Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech občanská a rodinná výchova jsou ve sledovaných oblastech vynikající.***

### **Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu německý jazyk na prvním a druhém stupni.**

V době inspekční činnosti vyučuje německý jazyk na prvním a druhém stupni školy jedna učitelka s krátkodobou pedagogickou praxí; délka pedagogické praxe nemá negativní vliv na celkovou úroveň výuky předmětu. Vyučující přistupuje aktivně k hledání a uplatňování různých metod práce, absolvovala také semináře k výuce cizích jazyků v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků pořádaných krajským pedagogickým centrem.

Ve sledovaných hodinách byla motivace žáků většinou zaměřena na vstupní informaci o obsahu vyučovací hodiny a hodnocení výkonů žáků. Hodnoceny jsou ústní i písemné projevy, klasifikace je vždy alespoň částečně zdůvodňována. Při klasifikaci žáků bylo sledováno přiměřené zohledňování výkonů žáků se specifickými poruchami učení. Žáci jsou vhodným způsobem (aktivní kladení otázek) zapojováni do procesu zkoušení svých spolužáků, hodnocení je však ponecháno výhradně v kompetenci vyučující. Kromě promyšlenějšího vedení



žáků k hodnocení a sebehodnocení jsou z hlediska motivace žáků rezervy v proporcionalitě podílu ústního a písemného zkoušení u věkově různých skupin žáků.

Všechny sledované hodiny byly pečlivě připravené a promyšlené. Převažovala frontální výuka s aktivní rolí učitele, procvičování a upevňování probíraného učiva bylo věnováno dostatek času. Vhodně, i když méně často, byly zařazovány také moderní metody výuky jako řízený rozhovor odpovídající podmínkám skutečných komunikativních situací, zadávání problémových úkolů, skupinové vyučování či samostatná práce žáků, kdy žáci pracovali individuálně na společně zadaném úkolu. Kontrola samostatných prací nebyla vždy důsledně využívána k hodnocení individuálních výkonů žáků a pro práci s chybou. Didaktická technika byla využita pouze v jedné ze sledovaných hodin, její využití bylo účelné a efektivní.

Psychohygienické podmínky výuky jsou velmi dobré, rovněž zařazení předmětu do rozvrhu odpovídá didaktickým pravidlům. Výuka předmětu probíhala vždy ve vysokém tempu, v nižších ročnících byly zařazovány relaxační pauzy; v tomto směru vyučující prokázala, že dokáže reagovat na aktuální situaci ve třídě a respektovat potřeby žáků. Komunikace mezi vyučující a žáky je založena na vzájemném respektu.

Žáci mají k dispozici dvě různé řady učebnic, obě jsou schválené MŠMT. Postupně jsou méně vhodné učebnice nahrazovány modernějšími učebnicemi německého jazyka, které by dle sdělení vyučující měly lépe vyhovovat modernímu pojetí výuky jazyka. Vyučující připravuje pro žáky také různé doplňkové materiály. Materiálně-technické zázemí pro výuku německého jazyka je spíše průměrné, chybí dostatečný počet kvalitních slovníků i tabelárních pomůcek. Některé starší didaktické pomůcky není možné používat, ať už z hlediska jejich nekvalitního zpracování či morální zastaralosti. Stávající vybavení bylo ve sledovaných činnostech účelně využito.

***Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu německý jazyk na prvním i druhém stupni jsou velmi dobré.***

### **Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve skupině přírodovědných předmětů (matematika, fyzika, chemie a přírodopis)**

S výjimkou části hodin matematiky jsou ostatní výše uvedené přírodovědné předměty vyučovány nekvalifikovanými učiteli, výuku zajišťuje celkem čtyřčlenný tým, spolupracující v rámci předmětové komise. Nutno poznamenat, že chybějící odbornost nemá zásadní nežádoucí vliv na kvalitu výuky. Jednotlivé vyučující, s výjimkou fyziky vesměs velmi zkušené učitele s několikaletou praxí, charakterizuje zodpovědná práce v hodinách spolu s žádoucím názorným a praktickým pojetím výkladu.

Úroveň motivace žáků v hodinách byla u jednotlivých vyučujících individuálně rozdílná, celkově dobrá, nejzdařilejší v experimentálně pojatých hodinách fyziky a metodicky velmi zdařilé hodině přírodopisu, v níž se žáci tvůrčím způsobem se značným zaujetím podíleli na výkladu nového učiva. V ostatních, svým pojetím standardních výkladových hodinách, se individuální rezervy týkaly využití všech nabízených možností žádoucí pozitivní žakovské motivace v průběhu hodiny. Nejvýraznější byl tento motivační deficit u matematiky. Rovněž hodnocení žáků co do náročnosti, forem a četnosti zkoušení je odpovídající a umožňuje objektivní klasifikaci žáků na vysvědčení. Celkově pouze průměrné výsledky tříd v náročných přírodovědných předmětech a především v matematice, jsou odrazem většinového zastoupení žáků velmi málo ambiciózních, s rezervami v systematické domácí přípravě. Vyučovací hodiny charakterizoval většinou bezprostřední a přátelský způsob vzájemné komunikace a efektivní pracovní klima.

Hospitované hodiny měly celkově dobrou odbornou úroveň, charakterizovala je efektivní, systematická a důsledná práce vyučujících. Dalšími společnými pozitivními atributy byly snaha

o maximální srozumitelnost výkladu s využitím praktických poznatků a zkušeností samotných žáků, výše zmiňované žádoucí experimentální pojetí výuky fyziky a snaha o trvalou aktivizaci žáků v hodinách. Základem tradičně pojatých výkladových hodin byl řízený rozhovor, vyučující dokázali vhodně přizpůsobovat náročnost výkladu rozdílným možnostem jednotlivých tříd. Žádoucí metodická kreativita výuky je limitována výše uvedenou většinovou nekvalifikovaností vyučujících. Žáci se prezentovali nespornou snahou, talentovaných žáků a výrazných žakovských osobností je ve škole dlouhodobě velmi málo. Případným reprezentantům školy v přírodovědných soutěžích a olympiádách se vyučující věnují individuálně. Nutno ocenit většinový pozitivní vztah žáků k přírodovědným předmětům, především přírodopisu a fyzice.

Psychohygienické podmínky výuky jsou v rozvrhu i ve vyučovacích hodinách dodržovány. Vybavení jednotlivých kabinetů pomůckami a didaktickou technikou je na dolní hranici únosnosti, zejména experimentální možnosti vyučujících jsou velmi omezené. Prakticky všechny předměty by vyžadovaly celkovou modernizaci materiálového zázemí. Důvodem tohoto neuspokojivého stavu je trvale napjatý provozní rozpočet školy. Momentálně se předmětová komise soustředila na dokončení inovace učebnicových řad pro druhý stupeň.

***Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v přírodovědných předmětech matematice, chemii, fyzice a přírodopisu jsou průměrné.***

#### ***Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu hudební výchova na druhém stupni***

Výuku předmětu zabezpečují dva vyučující bez odborné i pedagogické způsobilosti. Jedna vyučující je kvalifikována pro výuku na nižším stupni, druhý vyučující studuje v současné době pedagogickou fakultu (první stupeň). Oba vyučující jsou zdatnými hudebníky, ovládají hru na hudební nástroje a prokazují velmi dobré znalosti ve vyučovaném oboru. Chybějící pedagogické vzdělání je v obou případech nahrazováno pozitivním vztahem k žákům.

Významným motivačním prostředkem obou vyučujících bylo seznámení s obsahem hodin, v průběhu hodin pak hudební projev ve hře na hudební nástroj, který vhodně doprovázel žáky po dobu pěvecké části výuky. Správný výběr písní, který byl vždy alespoň částečně ponechán na volbě žáků, motivoval všechny žáky k pěveckému výkonu. Vhodným způsobem byla zařazována skupinová práce a zařazování problémových úkolů. Žáci projevovali zájem o předmět po celou dobu výuky, menší aktivita byla sledována při probírání teoretických pojmů.

Hodnocení žakovských výkonů probíhalo průběžně, vyučující k tomu užívali povzbuzení a pochvaly. Zpěv jednotlivých žáků i prověřování teoretických znalostí byly hodnoceny známkou do žakovské knížky. Ke vzájemnému hodnocení či sebehodnocení nedocházelo, zpětná vazba byla získávána spíše nahodile a ojediněle. Žáci v průběhu hodin vytvářeli velmi dobrou pracovní atmosféru, úroveň spolupráce a vzájemné důvěry mezi vyučujícími a žáky je na velmi dobré úrovni.

Plánování a bezprostřední příprava na výuku jsou velmi dobré, všechny sledované hodiny byly pečlivě připravené a promyšlené. Menší pozornost je v závěru hodin věnována hodnocení práce třídy, chybí zařazování doporučených pohybových aktivit do výuky.

Psychohygienické podmínky výuky jsou velmi dobré. Také prostorové podmínky učebny jsou vzhledem k počtu žáků v jednotlivých třídách velmi dobré a umožňují využívat prostor pro vyučování všech složek předmětu, včetně taneční, ta však nebyla v průběhu sledovaných hodin zařazena.

Žáci mají k dispozici učebnice i textové materiály připravované vyučujícími, obojí je účelně využíváno.

*Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v hudební výchově na druhém stupni jsou ve sledovaných oblastech velmi dobré.*

### **Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu výtvarná výchova na druhém stupni**

Výuku předmětu zajišťuje jedna učitelka bez odborné a pedagogické způsobilosti, s výukou předmětu má krátkodobou zkušenost. Vyučující se oboru sama aktivně věnuje ve svém volném čase, chybějící metodická teoretická průprava nemá negativní vliv na celkovou kvalitu výuky sledovaného předmětu.

Ve všech zhlédnutých vyučovacích jednotkách byl k motivaci využit úvod hodiny s vhodným navozením probíraného učiva. Nechybělo předvedení ukázky i vlastního postupu práce s materiálem nebo pomůckou. Vyučující průběžně verbálně hodnotila výkony jednotlivých žáků, zároveň jim však poskytovala prostor pro jejich vlastní hodnocení. Výrazným prvkem je skutečná individuální práce s každým jednotlivým žákem. V některých hodinách je prováděno závěrečné zamyšlení nad pracemi žáků, také výchova k sebehodnocení a vytváření zpětné vazby jsou uplatňovány velmi citlivě a promyšleně. Ve sledovaných hodinách nebylo využito klasifikačního ohodnocení se zápisem do žákovské knížky.

Klima i pracovní atmosféra ve sledovaných třídách byly velmi dobré, tak jako vzájemné vztahy a komunikace vyučující se žáky.

Předložené tematické plány pro jednotlivé ročníky jsou zpracovány podle učební osnovy, jejich funkčnost se projevuje v bezprostřední přípravě na sledované hodiny (užití pomůcek a pracovního materiálu).

Zhlédnuté hodiny byly velmi dobře připravené a organizačně zabezpečené, jejich struktura i metody v nich užitá korespondovaly se stanovenými výchovně-vzdělávacími cíli. Zřejmá byla návaznost na předcházející nebo již známé učivo, zdařile bylo využito mezipředmětových vztahů i relaxačních chviliek. Žákům byl dáván prostor k uplatnění jejich názorů, fantazie i vlastního přístupu k nastoleným úkolům. V hodinách byla vyučujícími respektována specifika i možnosti jednotlivých žáků, často se objevoval individuální přístup učitele i jeho pomoc méně zručným jedincům.

Odborná učebna výtvarné výchovy zabezpečuje vhodné psychohygienické podmínky, zařazení předmětu do rozvrhu hodin respektuje didaktické zásady. Pracovní tempo bylo přizpůsobováno schopnostem žáků. Chybí vyhovující zázemí pro ukládání pracovního materiálu, což také ovlivňuje jeho množství ve škole. Plná realizace obsahu probíraného učiva je možná pouze díky nápaditosti a schopnosti improvizace vyučující předmětu.

*Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve výtvarné výchově na druhém stupni jsou ve sledovaných oblastech velmi dobré.*

### **Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu tělesná výchova na druhém stupni**

Na výuce předmětu se na druhém stupni podílejí tři vyučující; z toho dva splňují podmínku pedagogické způsobilosti, nikoliv však odborné, jedna učitelka nemá odbornou ani pedagogickou způsobilost. Všichni vyučující pověřeni výukou předmětu mají dlouholetou pedagogickou zkušenost. Chybějící odborná i pedagogická způsobilost neovlivnila negativně celkovou úroveň výuky předmětu, převažuje kladný vztah vyučujících ke sportu a blízký vztah k žákům, projevující se respektem k jejich potřebám.

Hlavním motivačním prvkem je zájem žáků o předmět. Většina vyučujících dokázala motivovat i zajímavým obsahem vyučovacích jednotek, osobním nasazením a ukázkou činností. Při hodnocení výkonů jednotlivců bylo využíváno povzbuzení nebo pochvaly. Hodnocení žáků

známkou je zčásti ovlivňováno sledováním růstu jejich výkonnosti a možnostmi i schopnostmi jedince. Atmosféra zhlédnutých hodin byla naplněna snahou většiny žáků o co nejlepší výkony, soutěživostí a až na malé výjimky i dobrou kázní. Většina vyučujících užívala v oblasti komunikace liberální přístup, ve vzájemných vztazích mezi nimi a žáky byla vždy dodržována dohodnutá pravidla.

Struktura a organizace hospitovaných hodin odpovídala věku žáků i stanoveným výukovým cílům. Nechyběly úvodní části s nástupem a oznámením úkolů hodin. Rozcvičení bylo téměř výlučně vedeno žáky, avšak pod dozorem vyučujících, kteří individuálně opravovali chybné provádění cviků. Vyučující při cvičení používali správné názvosloví, některé hodiny byly zaměřeny monotematicky, avšak byly zpestřovány nápaditou obměnou v řazení jednotlivých prvků, v jiných se objevovaly pohybové aktivity většinou ve formě her. Hlavní části byly organizovány jako skupinové vyučování. V menší části hodin byl závěr věnován zklidnění, v některých případech chybělo podrobnější zhodnocení činnosti jednotlivých žáků i třídních kolektivů. Spojování žáků a žákyň z různých tříd vytváří příznivou atmosféru pro výchovu k toleranci a sounáležitosti se školou jako celkem.

Psychohygienické podmínky výuky tělesné výchovy jsou velmi dobré, prostornost tělocvičny a relativně nízký počet žáků v jednotlivých skupinách umožňuje organizování výuky dvou skupin žáků v tělocvičně najednou. Pozitivní roli zde sehrává i schopnost vyučujících respektovat potřeby druhého vyučujícího. Sociální zařízení v areálu tělocvičny je ve velmi dobrém stavu, zařazení předmětu v rozvrhu hodin (okrajové hodiny v rozvrhu) respektuje didaktické zásady a nutnost přechodu žáků do jiné budovy školy. Cvičební prostory, šatny i nářadovna jsou udržovány v čistotě a v pořádku. Žáci byli na začátku školního roku prokazatelně poučeni o bezpečnosti v hodinách tělesné výchovy, v jejich průběhu vyučující dbají na dodržování pravidel bezpečnosti. Revize sportovních prostor, tělocvičného náradí a náčiní jsou prováděny v předepsaných termínech.

Sportovní pomůcky, náradí a náčiní jsou k dispozici v dostatečném množství, v průběhu výuky bylo materiální zázemí předmětu účelně a efektivně využito.

***Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v tělesné výchově na druhém stupni jsou ve sledovaných oblastech velmi dobré.***

### **Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou**

Výsledky vzdělávání sleduje ředitelka v každém klasifikačním období, souhrnné přehledy klasifikace jsou součástí záznamů z pedagogických rad; uvedeny jsou i ve výroční zprávě o činnosti školy.

Ve sledovaných předmětech jsou výsledky výuky zjišťovány formou testů, prověrek a jiných písemných prací jejichž obsah a forma jsou stanoveny jednotlivými vyučujícími. Testů, které by umožnily srovnávání výsledků výuky se žáky jiných škol se nevyužívá.

Žáci si mohou v průběhu školního roku ověřovat své znalosti a schopnosti ve školních kolech vědomostních soutěží a olympiád.

### **Celkové hodnocení průběhu vzdělávání a výchovy**

***Průběh vzdělávání a výchovy je hodnocen jako vynikající v občanské a rodinné výchově, jako velmi dobrý ve sledovaných předmětech na prvním stupni, v německém jazyce (na obou stupních), a stejně tak v dějepisu, hudební, výtvarné a tělesné výchově na druhém stupni. V českém jazyce, matematice, fyzice, chemii a přírodopisu je průběh vzdělávání hodnocen jako průměrný.***

## DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

### **Soulad zřizovací listiny s rozhodnutím o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení**

Základní škola získala právní subjektivitu s účinností od 1. prosince 2002. V této souvislosti zřizovatel školy požádal Krajský úřad Karlovarského kraje o vydání rozhodnutí o zařazení nového právního subjektu do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení. Ke dni inspekce nebylo nové rozhodnutí vydáno.

Ředitelka školy předložila zřizovací listinu v úplném znění, kterou vydala Obec Kyselka dne 18. prosince 2002 s účinností od 1. ledna 2003 pod čj. 1161/2002 včetně všech dodatků a příloh a Rozhodnutí o zařazení Základní školy Kyselka do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, vydané 3. února 2000 s účinností od 1. února 2000 Školským úřadem Karlovy Vary. Uvedené dokumenty se rozcházejí v těchto bodech:

- v rozhodnutí je uvedena chybně právní forma – od 1. prosince 2002 se zálohová organizace změnila na příspěvkovou organizaci;
- v rozhodnutí nejsou uvedeny součásti školy – od 1. ledna 2003 škola sdružuje mateřskou školu a jídelnu mateřské školy;
- v rozhodnutí není uvedeno odloučené pracoviště – mateřská škola, která je součástí základní školy, sídlí na adrese Radošov 169, 362 72 Kyselka;
- v rozhodnutí není uvedeno IČO, které bylo organizaci přiděleno v souvislosti se získanou právní subjektivitou k 1. prosinci 2002.

***Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení se zřizovací listinou školy nelze hodnotit.***

## VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina včetně Příloh č. 1 – 3 vydaná dne 9. října 2002 Obcí Kyselka, 362 72 Kyselka, Radošov 118, okres Karlovy Vary;
2. Zřizovací listina v úplném znění včetně Příloh č. 1 – 3 a Dodatku č. 1 k Příloze č. 1 vydaná dne 18. prosince 2002 Obcí Kyselka, 362 72 Kyselka, Radošov 118, okres Karlovy Vary;
3. Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydané dne 3. února 2000 čj. OSO/2/00/4-Z Školským úřadem Karlovy Vary;
4. Rozhodnutí Krajského úřadu v Karlových Varech, odboru školství mládeže a tělovýchovy, čj. 4688/SK/T/BA/02 ze dne 18. listopadu 2002 o vyřazení Mateřské školy Kyselka, část Radošov 169, 362 72 Kyselka, ze sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení;
5. Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2001/2002;
6. doklady o vzdělání navštívených pedagogických pracovníků;
7. učební plány školy ve školním roce 2002/2003;
8. třídní knihy ve školním roce 2002/2003;
9. třídní výkazy a katalogové listy;
10. rozvrh hodin ve školním roce 2002/2003;
11. tematické plány sledovaných předmětů;
12. záznamy z pedagogických rad;

- 13.školní řád;
- 14.klasifikační řád;
- 15.organizační řád;
- 16.provozní řád školy;
- 17.plán činnosti školy ve školním roce 2002/2003;
- 18.plán kontrolní činnosti vedení školy ve školním roce 2002/2003
- 19.záznamy z kontrolní činnosti vedení školy ve školním roce 2002/2003;
- 20.záznamy z jednání metodického sdružení 1. stupně a předmětových komisí sledovaných předmětů na druhém stupni;
- 21.zápis z třídních schůzek;
- 22.žakovské knížky žáků navštívených tříd.

## ZÁVĚR

*Většina sledovaných vyučovacích předmětů na prvním stupni je vedena učiteli s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Na druhém stupni je naopak většina předmětů vyučována učiteli nekvalifikovanými. V některých případech má chybějící odborné či pedagogické vzdělání negativní vliv na úroveň výuky.*

*Všem učitelům je vedením školy poskytována účinná metodická pomoc, dílčí nedostatky byly zjištěny v kontrolním systému školy.*

*Pro výuku sledovaných předmětů disponuje škola materiálním zázemím, které umožňuje jak po stránce kvantity (prostory, množství pomůcek), tak kvality (účelnost a využitelnost k plnění výukových cílů) realizaci vzdělávacího programu.*

*V průběhu sledování výuky bylo využito rozmanitých metod a forem práce; ne vždy však jejich volba přispívala k aktivnímu učení žáků a rozvoji jejich komunikativních dovedností. Plánování a organizování výuky je většinou účelné. Sledované činnosti většinou probíhaly v podnětné pracovní atmosféře. Žáci jsou hodnoceni převážně pozitivním způsobem, způsob motivace vede ke zvyšování zájmu žáků o výuku.*

**Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy**

Razítko

<b>Školní inspektoři</b>	<b>Titul, jméno a příjmení</b>	<b>Podpis</b>
Vedoucí týmu	Mgr. Alena Rájová	..... .
Členové týmu	Mgr. Milena Jišová	.....
	Mgr. Zdenka Spalová	..... .
	Mgr. Jaroslav Šafránek	.....

## Další zaměstnanci ČŠI

Eliška Friedrichová  
Libuše Fuksová

V Karlových Varech dne 18. února 2003

## Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 20. února 2003

Razítko

Ředitelka školy

Podpis

Mgr. Bedřiška Zemanová

.....

***Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.***

### Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný.
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.

**Další adresáti inspekční zprávy**

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	7. března 2003	052 1054/03-2454
Zřizovatel	7. března 2003	052 1053/03-2454

**Připomínky ředitelky školy**

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány